

COUNSELING

AKO VÝZVA PRE PASTORÁLNU TEOLÓGIU

DOBRÁ KNIHA
TRNAVA 2023

© prof. PhDr. Mária Šmidová, PhD., 2023
© Trnavská univerzita v Trnave, Teologická fakulta, 2023

Trnavská univerzita, Teologická fakulta
P. O. Box 173
Kostolná 1, 814 99 Bratislava
tel.: +421 2/52 77 54 10
www.tftu.sk

Publikácia vyšla v rámci riešenia grantového projektu KEGA č. 006TTU-4/2021,
Dištančný modul vzdelávania v oblasti pastorálneho counselingu.

Vedeckí recenzenti:

Prof. UKEN dr hab. Józef Młynski,
PhDr. Janka Marková, PhD.

Prvé vydanie

ISBN 978-80-8191-406-5

OBSAH

Príhovor	5
Študentov učím, ako môžu odovzdať vieru bez toho, aby o nej klientovi priamo povedali <i>Bryce Hagedorn – Mária Kostyálová</i>	6
Oporné body counselingu <i>Mária nemčíková</i>	14
Možnosti pastorálneho counselingu pri sprevádzaní mladých ľudí <i>Milan Urbančok</i>	20
Counseling ako služba v rodinných poradiadniach <i>Mária Šmidová</i>	29
Realita dneška ako výzva pre pastorálny counseling na Slovensku <i>Renáta Jamborová - Marta Andraščíková</i>	38
Rodinné poradne na Slovensku <i>Jana Urdziková</i>	48
Vzťahová dynamika - cesta k prijatiu <i>Jozef Žuffa</i>	53
Counseling pre alkoholikov: motivačný rozhovor v procese zmeny <i>Krzysztof Trębski</i>	58
Counseling a ochrana slobody svedomia ako základného ľudského práva <i>Marek Šmid</i>	71
Ľudská osoba a jej sexualita. Dar, úloha a zrelá zodpovednosť ako výzvy pre pastorálne poradenstvo <i>Ján Ďačok SJ</i>	88
Jezuitský školský systém a counseling <i>Ladislav Csontos SJ</i>	99
Analýza teoretických prienikov a rozdielov counselingu a vybraných pomáhajúcich profesií <i>Katarína Slezáková</i>	107
Spätné väzby od účastníkov konferencie	114
Il percorso di counseling <i>Martina Cristalli</i>	115
Estratto della tesi "parlami di counseling" <i>Elisabetta Pierotti</i>	118
La magia dell'incontro <i>Patrizia Aldrovandi</i>	124
Egoizmus ako šanca uzdravenia a dozrievania <i>Tomasz Prajzendanc</i>	128

RODINNÉ PORADNE NA SLOVENSKU

FAMILY COUNSELING CENTERS IN SLOVAKIA

JANA URDZIKOVÁ

Abstrakt

Príspevok pojednáva o rodinných poradniach na Slovensku, ktoré vznikli počas realizácie národného projektu Rodinné poradne – poradensko-psychologické služby pre jednotlivcov, páry a rodiny (kód ITMS2014+: 312081BMV1). Približuje jeho hlavný cieľ, výstupy a prináša stručný pohľad na rodinné poradne poskytujúce psychologické, právne, sociálne poradenstvo a prevenciu.

Kľúčové slova: *rodinná poradňa, národný projekt*

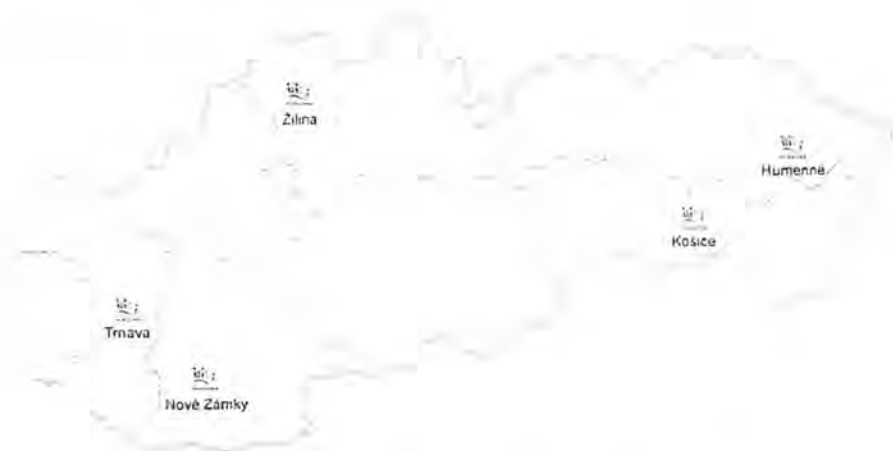
Abstract

The paper discusses family counselling centers in Slovakia, established during the implementation of the national project "Family Counselling Centers - Counseling and Psychological Services for Individuals, Couples, and Families" (code ITMS2014+: 312081BMV1). It offers an overview of the main goals, outcomes, and a concise summary of the family counselling centers that provide psychological, legal, social counselling, and prevention services.

Key words: *family counseling centers, national project*

1. NÁRODNÝ PROJEKT RODINNÉ PORADNE

V apríli 2022 otvorili svoje dvere prvé 4 pilotné Rodinné poradne na Slovensku v mestách Košice, Nové Zámky, Trnava a Žilina a v júli 2022 sa otvorili verejnosti i dvere pilotnej Rodinnej poradne v meste Humenné (obr. 1).

Obr. 1 Prvé (pilotné) Rodinné poradne na Slovensku

Rodinné poradne na Slovensku vznikli ako súčasť realizácie národného projektu *Rodinné poradne – poradensko-psychologické služby pre jednotlivcov, páry a rodiny* (kód ITMS2014+: 312081BMV1), s časovou oprávnenosťou implementácie projektu od 10/2021 do 12/2023. Tento projekt sa realizoval vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje, www.esf.gov.sk.

Cieľom národného projektu bolo utvorenie podmienok na rozvoj psychologického a iného odborného poradenstva ľuďom (jednotliviec, pár, rodina) pri riešení problémov v rodine, manželstve a v medziľudských vzťahoch. Jeho súčasťou bolo súbežne zmapovanie existujúcich poradenských služieb, vytvorenie štandardov poradenského systému rodinných poradní, vytvorenie 5-tich pilotných rodinných poradní a pilotné overenie štandardov pre rodinné poradne.

Monitorovaním podmienok pre poskytovanie odborného, najmä psychologického, ale aj sociálneho a právneho, prípadne pedagogického poradenstva pre jednotlivcov, páry a rodiny pri riešení náročných životných situácií, zistenia a závery parciálnych analýz, ktoré vyplynuli z implementácie *Štandardov rodinných poradní* do praxe (v rámci pôsobenia pilotných rodinných poradní), bol vytvorený **hlavný výstup národného projektu** pod názvom *Analýza implementácie štandardov pre rodinné poradne*, ktorý je k dispozícii online na <https://ivpr.gov.sk/vystupy-podaktivita-1-4-np-rodinne-poradne-poradensko-psychologicke-sluzby-pre-jednotlivcov-pary-a-rodiny/>.

Národný projekt svojim obsahom prispieva k systémovému riešeniu v oblasti prevencie duševných chorôb, posilneniu vzťahov v rodine a medzigeneračnej komunikácii, utvorením podmienok pre poskytovanie odborného, najmä psychologického poradenstva pre jednotlivcov, páry a rodiny pri riešení problémov v rodine, manželstve a medziľudských vzťahoch.

Viac informácií o národnom projekte je k dispozícii na web stránke projektu: <https://ivpr.gov.sk/narodny-projekt-rodinne-poradne-poradensko-psychologicke-sluzby-pre-jednotlivcov-pary-a-rodiny/>

2. RODINNÉ PORADNE - KVALIFIKOVANÁ ODBORNÁ POMOC PRE VŠETKÝCH

Vytvorené Rodinné poradne (obr. 2) na Slovensku sú bezplatné, diskrétné a sú bezpečným a dostupným miestom pre všetkých ľudí, ktorí prežívajú vzťahové alebo rodinné problémy následkom nepriaznivého psychického, sociálneho a spoločenského alebo iného rozpoloženia.

Obr. 2 Logo Rodinnej poradne

Štát garantuje poskytovanie kvalifikovanej odbornej pomoci od prvého kontaktu s klientom (teda jednotlivcom, párom, rodinou) cez orientáciu v jeho aktuálnej situácii až po sprevádzanie pri vyriešení problémov klienta. V Rodinných poradniach sa poskytuje psychologické, právne, sociálne poradenstvo a prevencia. Na obrázku 3 je propagačný leták Rodinných poradní. Taktiež je k dispozícii na https://ivpr.gov.sk/wp-content/uploads/2023/11/ropo_letak_a5_web.pdf.

Rodinné poradne
poradensko-psychologické služby pre jednotlivca, pár, rodinu

Rodinné poradne sú určené pre:

- ☑ jednotlivcov
- ☑ manželské/partnerské páry
- ☑ rodiny

POSKYTUJEME psychologické poradenstvo

- riadenie manželských/partnerských, rodinných, výchovných a iných vzťahových problémov
- osobnostný rozvoj
- vyrešovanie sa so začiatou a náročnými životnými situáciami
- či pri strate blízkeho člena rodiny

právne poradenstvo

- riadenie predrozvodovej alebo predrozvodovej a/alebo porozvodovej situácie
- poradenstvo v súvislosti s úmrtím rodinného príslušníka
- poradenstvo k aktuálnym právnym problémom klienta

sociálne poradenstvo

- riadenie problémov týkajúcich sa chudobou, začlenením do spoločnosti
- a právnicou sociálneho vyriešenia
- riadenie krízovej situácie rodiny
- predrozvodové, rozvodové a porozvodové základné a špecializované sociálne poradenstvo

prevencia

- podpora duševného zdravia
- rozvoj interpersonálnych zručností
- rozvoj sociálnych kompetencií

K našim základným hodnotám patrí:

- ☑ profesionalita
- ☑ praktický prístup
- ☑ etický prístup a ochrana záujmov človeka
- ☑ nezánnosť
- ☑ jednoduchá dostupnosť

Rodinné poradne
poradensko-psychologické služby pre jednotlivca, pár, rodinu

Rodinná PORADŇA

Rodinné poradne sú bezpečným a dostupným miestom pre všetkých ľudí, ktorí prežívajú vzťahové či rodinné problémy následkom nepriazniveho psychického, sociálneho a spoločenského alebo iného rozpoloženia. Sú bezpečným miestom, kde im bude ponúknutá kvalifikovaná odborná pomoc od prvého kontaktu cez orientáciu v jeho aktuálnej situácii až po sprevádzanie pri ich vyriešení.

Poradenské služby poskytujeme diskrétno a bezplatne. Sú garantované štátom.

Pracovný čas v rodinných poradniach

Pondelok:	8:00-12:00 / 13:00-15:00
Utorok:	8:00-12:00 / 13:00-15:00
Streda:	8:00-12:00 / 13:00-17:00
Štvrtok:	administratívny deň
Piatok:	8:00-12:00

Objednať sa môžete osobne, telefonicky, alebo e-mailom:

Košice	ropa.ke@upsvr.gov.sk, 0918 639 583 Šturva 7, 040 01 Košice
Humenné	ropa.he@upsvr.gov.sk, 0918 639 784 Nam. Slobody 26/10, 066 01 Humenné
Nové Zámky	ropa.nz@upsvr.gov.sk, 0918 639 576 M. R. Stefanika 45, 940 02 Nové Zámky
Trnava	ropa.tt@upsvr.gov.sk, 0918 637 758 Paulínska 17, 917 01 Trnava
Zilina	ropa.za@upsvr.gov.sk, 0918 638 951 Kálov 1, 010 01 Zilina

Tento propagačný leták je súčasťou zberu štátnej služby z Európskeho sociálneho fondu z Európskeho fondu pre regionálny rozvoj, v rámci Operačného programu Ľudské zdroje, v rámci IOP SR.

Obr. 3 Propagačný leták Rodinných poradní

Rodinné poradne možno kontaktovať osobne, telefonicky alebo emailom. Kontakty sú rovnako k dispozícii na www.rodinnaporadna.sk (obr. 4).

Obr. 4 QR kód – jednoduchý prístup na web stránku Rodinných poradní na Slovensku

Poslaním rodinných poradní je prispieť k zvyšovaniu kvality života rodín a k posilneniu rodiny, ktorá je chápaná cez všetky príbuzenské právne, biologické a deklarované vzťahy. **Hlavným cieľom rodinných poradní** je pomoc rodinám a ich členom s problémami, ktoré súvisia s rodinou a jej vzťahmi. Podpora zdravej rodinnej súdržnosti a mobilizácia vnútorných zdrojov smerujúca k spoločným riešeniam problémov a náročných situácií, tak aby si boli jej členovia vzájomnou oporou. Upevňovanie rodinných vzťahov je v pozornosti ROPO aj s cieľom prevencie vzniku problémov a opakovania patologických javov. (Štandardy rodinných poradní, 2023, s. 9)

3. A ČO ĎALEJ?

V prvej fáze vzniklo 5 pilotných rodinných poradní na Slovensku, ako už bolo uvedené v texte vyššie. Ide o súčasť realizácie národného projektu *Rodinné poradne – poradensko-psychologické služby pre jednotlivcov, páry a rodiny* (kód ITMS2014+: 312081BMV1). Mnohí si počas realizácie projektu kládli otázku, prečo sa vytvorilo na Slovensku iba 5 rodinných poradní, či ich bude viac a kedy. Národný projekt *Rodinné poradne – poradensko-psychologické služby pre jednotlivcov, páry a rodiny* (kód ITMS2014+: 312081BMV1) vytváral podmienky pre rozšírenie siete rodinných poradní na Slovensku. Pre vytvorenie podmienok bolo nevyhnutné zriadiť pilotné rodinné poradne, kde sa overovali vytvorené štandardy pre rodinné poradne.

Ako uviedla v septembri 2023 na záverečnej odbornej konferencii *Rodinné poradne pre všetkých*, vtedajšia ministerka práce, sociálnych vecí a rodiny, PhDr. Soňa Gaborčáková: *"Spoločne sme vytvorili základ pre silnú a dôveryhodnú sieť, ktorá nám umožní realizovať systémové a adresné kroky na podporu rodín na Slovensku. Štát dnes v podobe rodinných poradní garantuje kvalitnú odbornú pomoc, ktorá je bezplatná, čím otvára dvere pre všetkých, ktorí by inak k týmto službám nemali prístup."*

V súčasnosti je už zrejmé, že rodinných poradní bude na Slovensku viac a sieť rodinných poradní sa bude rozširovať. V ďalšej fáze, prostredníctvom národného projektu *Rodinné poradne II. - rozvoj poskytovania poradensko-psychologických služieb pre jednotlivcov, páry a rodiny* začnú vznikať ďalšie rodinné poradne na Slovensku a ich počet vzrastie. Prijímateľom nenávratného finančného príspevku je v tomto následnom národnom projekte Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny. Pre viac informácií je potrebné sledovať web stránku Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny www.upsvr.gov.sk, ako aj web stránku Rodinných poradní na Slovensku www.rodinnaporadna.sk, pre jednoduchšie pripojenie sa na web stránku Rodinných poradní je možné použiť QR kód z obrázku 4.

Zoznam použitej literatúry

1. <https://ivpr.gov.sk/vystupy-podaktivity-1-4-np-rodinne-poradne-poradensko-psychologicke-sluzby-pre-jednotlivcov-pary-a-rodiny/>
2. <https://ivpr.gov.sk/narodny-projekt-rodinne-poradne-poradensko-psychologicke-sluzby-pre-jednotlivcov-pary-a-rodiny/>
3. https://ivpr.gov.sk/wp-content/uploads/2023/11/ropo_letak_a5_web.pdf

4. Kolektív autorov: *Štandardy rodinných poradní*. Výstup NP *Rodinné poradne – poradensko-psychologické služby pre jednotlivcov, páry a rodiny*. 2023. Dostupné online na https://ivpr.gov.sk/wp-content/uploads/2023/11/Standardy_pre_ROPO.pdf

Kontaktné údaje

Ing. Mgr. Jana Urdziková, PhD.

Inštitút pre výskum práce a rodiny

Špitálska 25, 27; 812 41 Bratislava

email: Jana.Urdzikova@ivpr.gov.sk

Editor: prof. PhDr. Mária Šmidová, PhD.

COUNSELING AKO VÝZVA PRE PASTORÁLNU TEOLÓGIU

Recenzovaný zborník

Prvé vydanie

Vydala Dobrá kniha pre Teologickú fakultu Trnavskej univerzity ako svoju 1 611. publikáciu, na Slovensku 1 383.

Text neprešiel jazykovou korektúrou

Dobrá kniha

P. O. Box 26

Štefánikova 44, 917 01 Trnava

tel.: 033/59 34 221

e-mail: dobrakniha@dobrakniha.sk

www.dobrakniha.sk

Strán 131 - AH 9,8

ISBN 978-80-8191-406-5